

Overeenkomst tussen advocaat en private cliënt (GDPR)

Dit document geldt slechts als een voorbeeldmodel. In afwezigheid van nationaalrechtelijke initiatieven, interpretatieve rechtspraak of uitspraken van de (hervormde) commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, kunnen aan dit document geen rechten ontleend worden, noch kan dit document aanleiding geven tot enige aanspraken of (rechts-)vorderingen. Het gebruik en de gebeurlijke gevolgen ervan zijn geheel op eigen risico.

Overeenkomst tussen advocaat en private cliënt¹

Tussen:

.....
.....
.....

hierna te noemen de advocaat (of het advocatenkantoor)

en

.....
.....
.....

hierna te noemen de cliënt(en)²

Wordt het volgende overeengekomen:

1. Voorwerp van de dienstverlening en taak van de advocaat³

.....

---

¹ Dit model is bestemd voor het opstellen van een overeenkomst met een cliënt, *i.e.* een “consument” in de zin van het nieuwe Wetboek van Economisch Recht (WER), aldaar gedefinieerd als: “iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die buiten zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit vallen.”, en specifiek voor de toepassing van Boek III WER, iedere “afnemer” gedefinieerd als “iedere natuurlijke persoon die onderdaan is van een lidstaat of die rechten heeft die hem door communautaire besluiten zijn verleend, of iedere rechtspersoon in de zin van artikel 54 van het VWEU die in een lidstaat is gevestigd en, al dan niet voor beroepsdoeleinden, van een dienst gebruik maakt of wil maken.”

² Om te voldoen aan de witwaswetgeving neemt de advocaat een kopie van de identiteitskaart van de cliënt.

³ Partijen beschrijven zo nauwkeurig mogelijk en in een voor de cliënt begrijpelijke taal de vraag van de cliënt en de taak van de advocaat. Het is van belang een onderscheid te maken tussen de verschillende mogelijke taken van de advocaat, zoals adviesverlening, bijstand bij bemiddeling of onderhandeling en bijstand in één of meer nader bepaalde procedures.

.....
.....

2. Informatie en verwerking van persoonsgegevens

De advocaat informeert de cliënt stipt over de uitvoering van zijn opdracht en over het verloop van de behandeling van de zaak.

De cliënt geeft stipt en gedurende de gehele duur van de opdracht, desgevallend op verzoek van de advocaat, alle nuttige informatie aan de advocaat.

De cliënt geeft de uitdrukkelijke toestemming aan de advocaat om deze informatie, en desgevallend de persoonsgegevens⁴, gegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten⁵ en de bijzondere categorieën van persoonsgegevens⁶ die hierin begrepen zouden zijn, te verwerken⁷ voor een of meer welbepaalde doeleinden zoals omschreven in het voorwerp van de dienstverlening en de taak van de advocaat onder punt 1.

De advocaat behoudt daarnaast het recht om deze informatie te verwerken met het oog op zijn gerechtvaardigde belangen of deze van derden, de uitoefening van het fundamenteel recht op vrijheid van meningsuiting of informatie en/of de instelling, uitoefening of onderbouwing van een rechtsvordering.

De cliënt heeft het recht om een verzoek tot inzage, correctie, verwijdering, gegevensoverdraging van zijn persoonsgegevens of verzoek tot intrekking van zijn toestemming of bezwaar op de verwerking van zijn persoonsgegevens aan de advocaat te richten.⁸

De advocaat verbindt zich ertoe om binnen een termijn van een (1) maand de cliënt van een gemotiveerd antwoord op zijn verzoek te voorzien. Afhankelijk van de complexiteit van het (de) verzoek(en) en van het aantal verzoeken kan die termijn indien nodig met nog eens twee

---

⁴ Persoonsgegevens dienen begrepen te worden in de zin van art. 4, 1) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming als "alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon („de betrokkene”); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identifier zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identifier of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon;

⁵ Conform artikel 10 Algemene Verordening Gegevensverwerking.

⁶ Conform artikel 9, 1) Algemene Verordening Gegevensbescherming betreft dit persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid blijkt.

⁷ Conform artikel 4, 2) van Algemene Verordening Gegevensverwerking is een verwerking: een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.

⁸ Conform artikel 12 en verder van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

(2) maanden worden verlengd.⁹ Dit antwoord moet op gemotiveerde wijze aangeven waarom de advocaat (niet) ingaat op het (de) gevraagde verzoek(en) van de cliënt.

De advocaat behoudt zich desgevallend het recht voor een redelijke vergoeding aan te rekenen in het licht van de administratieve kosten waarmee het inwilligen van het (de) verzoek(en) gepaard gaat/gaan.

3. Beroep op derden

- 3.1. Buiten de gebruikelijke taken die in het advocatenkantoor worden vervuld, gaat de cliënt akkoord dat de advocaat, onder de verantwoordelijkheid van deze laatste, voor specifieke opdrachten een beroep kan doen op andere advocaten voor de uitvoering van zijn opdracht.
- 3.2. Indien het voor de uitvoering van de opdracht noodzakelijk is dat een beroep wordt gedaan op een gerechtsdeurwaarder of een vertaler, laat de cliënt de keuze daarvan aan de advocaat.
- 3.3. De advocaat doet slechts met uitdrukkelijke instemming van de cliënt een beroep op andere derden, zoals notarissen, deskundigen of accountants, gekozen in overleg met de cliënt.

4. Kosten en ereloon

- 4.1. De staat van kosten en ereloon van een advocaat kan drie elementen bevatten: de kosten van de advocaat, de gerechtskosten en de uitgaven en het ereloon.
- 4.2. De kosten van de advocaat worden als volgt berekend¹⁰

.....
.....
.....

- 4.3. De gerechtskosten en de uitgaven zijn de kosten die de advocaat heeft moeten voorschieten aan derden, zoals de gerechtsdeurwaarder, de griffie, vertalers en openbare

---

⁹ Conform artikel 12 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

¹⁰ De berekeningswijze van de kosten dient duidelijk, eenduidig en controleerbaar te zijn. De kosten van de advocaat zijn enerzijds de vaste, algemene kosten voor de werking van het kantoor en anderzijds de specifieke, aan een welbepaald dossier toe te rekenen kosten voor de uitvoering van de door cliënt gevraagde dienstverlening. De kosten kunnen forfaitair worden begroot, zoals door een bepaalde som per pagina typwerk of een bepaald percentage van het ereloon. Bepaalde specifieke kosten kunnen tegen kostprijs worden aangerekend, zoals verplaatsingskosten. Een combinatie van forfaitaire en specifieke kostenvergoedingen is mogelijk.

instanties. Deze kosten worden precies en gedetailleerd vermeld in de staat van kosten en ereloon.

4.4. Het ereloon is de vergoeding voor de door de advocaat geleverde diensten.

Het ereloon wordt als volgt berekend:¹¹

.....
.....
.....

Het hierboven omschreven ereloon is exclusief btw. Behalve indien een wet of een ter uitvoering daarvan genomen besluit of administratieve beslissing (circulaire of andere) voorziet in een vrijstelling (daaronder begrepen een verrichting die buiten het toepassingsgebied van de btw valt), zal het ereloon verhoogd worden met de btw tegen het toepasselijke tarief.

4.5. De advocaat kan voor de aanvang van de opdracht en lopende de behandeling van de zaak één of meerdere voorschotten vragen. Een voorschot is het forfaitair bedrag dat de cliënt betaalt aan de advocaat, voorafgaand aan een gedetailleerde staat van kosten en ereloon. Voorschotten zullen, in overeenstemming met randnummer 93 van de circulaire AAFisc nr. 47/2013 (E.T. nr. 0124.411) d.d. 20 november 2013, ten belope van 50% geacht worden betrekking te hebben op kosten die buiten de maatstaf van heffing van de btw doorbelast mogen worden.

In de eindstaat van kosten en ereloon worden de voorschotten op het totale bedrag in mindering gebracht. Alsdan zal een regularisatie plaatsvinden (in plus of in min) van de btw op de voorgeschoten kosten, conform het bepaalde in randnummer 93, lid 2, van de hierboven genoemde circulaire van 20 november 2013.

Indien daartoe aanleiding bestaat, kan de advocaat aan de cliënt vragen om een provisie te storten in de zin van onderdeel 10 van de administratieve beslissing E.T. 125.682/3 d.d. 18 april 2014 van de btw-administratie. Mits aan de vier daarin opgesomde voorwaarden is voldaan, zal op dergelijke provisie geen btw aangerekend worden tot zo lang en in de mate dat de provisie niet aangewend wordt door de advocaat om er zijn staat van ereloon en kosten geheel of gedeeltelijk mee te voldoen.

---

¹¹ Partijen bepalen volledig vrij op welke wijze het ereloon zal worden berekend, waarbij zij zoveel als mogelijk rekening dienen te houden met alle omstandigheden van de zaak. Zij kunnen het ereloon evenwel niet uitsluitend laten afhangen van het bereikte resultaat. Het bereikte resultaat kan enkel in aanmerking worden genomen samen met andere vaste parameters, zoals de aard van de zaak, de inzet van de zaak, de moeilijkheidsgraad, de ervaring van de advocaat en het dringend karakter van de opdracht. Partijen moeten de berekening van het ereloon zo transparant en eenduidig mogelijk vastleggen.

- 4.6. De cliënt betaalt de voorschotten en de eindstaat van kosten en ereloon van de advocaat binnen veertien dagen na ontvangst van de uitnodiging tot betalen. De advocaat kan, indien dit voor de goede dienstverlening noodzakelijk is, gemotiveerd een kortere betalingstermijn bepalen.
- 4.7. Indien de cliënt niet akkoord gaat met het gevraagde voorschot of de eindstaat moet hij deze binnen veertien dagen na ontvangst schriftelijk protesteren.
- 4.8. Na schriftelijke aanmaning tot betaling van de openstaande staat van kosten en ereloon en bij gebrek aan terecht bevonden protest is de cliënt op het openstaande saldo rente verschuldigd gelijk aan de wettelijke rentevoet vanaf de datum van de aanmaning.

5. Derdengelden

- 5.1. De advocaat stort alle bedragen die hij voor zijn cliënt ontvangt binnen de kortst mogelijke tijd door aan zijn cliënt. Indien de advocaat een bedrag niet onmiddellijk kan doorstorten, verwittigt hij de cliënt van de ontvangst van het bedrag en brengt hij hem op de hoogte van de reden waarom het bedrag niet wordt doorgestort.
- 5.2. De advocaat mag op de bedragen die hij ontvangt voor rekening van de cliënt sommen inhouden tot dekking van de openstaande voorschotten of staten van kosten en ereloon. Hij brengt de cliënt hiervan schriftelijk op de hoogte. Deze bepaling doet geen afbreuk aan het recht van de cliënt om de ereloonstaten van de advocaat te betwisten en betaling van deze ingehouden bedragen te vorderen.

Het feit dat de advocaat openstaande voorschotten of staten van kosten en ereloon inhoudt op dergelijke bedragen, verandert niets aan de verplichting van de cliënt om de verschuldigde btw daarop te voldoen, en dit via een of meer afzonderlijke betalingen aan de advocaat voor zover de derdengelden in kwestie onvoldoende zouden zijn om het volledige verschuldigde bedrag aan btw te voldoen.

- 5.3. De advocaat stort alle bedragen die hij van de cliënt ontvangt voor rekening van derden onmiddellijk door aan deze derden.

6. Aansprakelijkheid

- 6.1. De advocaat is verzekerd voor zijn beroepsaansprakelijkheid voor een bedrag van 2.500.000 € onder de polis beroepsaansprakelijkheid in eerste rang¹². De advocaat informeert de cliënt dat voor de specifieke behandeling van zijn zaak, voorwerp van deze overeenkomst, een hogere verzekering kan worden afgesloten mits het betalen van een bijkomende premie.¹³

---

¹² De advocaat vermeldt zo nodig de risico's en uitzonderingen die specifiek voor de zaak van belang zijn

¹³ Indien de cliënt wenst dat de advocaat een aanvullende verzekering afsluit, sluiten partijen hieromtrent een aanvullende overeenkomst af, of passen zij de artikelen 6.1 en 6.2 aan.

- 6.2. De cliënt vindt de gewone verzekering van de advocaat voldoende en aanvaardt dat de vergoeding van de schade die hij lijdt tengevolge van een beroepsfout van de advocaat wordt beperkt tot het bedrag van € 2.500.000 waarvoor de advocaat is verzekerd, onverminderd bijkomende dekking onder verdere verzekering. Deze beperking is niet van toepassing in geval van opzet of grove fout van de advocaat.
- 6.3. Indien de beroepsaansprakelijkheidsverzekeraar de schade niet dekt, zonder dat de advocaat hieraan fout heeft, wordt de schadevergoeding op grond van een beroepsfout van de advocaat beperkt in hoofdsom, kosten en intrest tot een bedrag van € .....

7. Beëindiging van de overeenkomst

- 7.1 De cliënt kan op elk ogenblik de overeenkomst beëindigen door de advocaat daarvan schriftelijk op de hoogte te brengen. De advocaat maakt zijn eindstaat van kosten en ereloon over aan de cliënt, rekening houdende met zijn prestaties tot aan de beëindiging van de overeenkomst. De advocaat kan geen schadevergoeding vragen.
- 7.2 Op eerste verzoek zal de advocaat aan de cliënt de stukken van het dossier terugbezorgen.
- 7.3 De advocaat kan te allen tijde een einde maken aan de overeenkomst, door de cliënt hiervan schriftelijk te verwittigen. Voor de bepaling van het ogenblik waarop hij zijn prestaties staakt, dient de advocaat rekening te houden met de mogelijkheid voor de cliënt om tijdig de nodige bijstand te verkrijgen van een andere advocaat.

8. Toepasselijk recht en geschillen

Het Belgisch recht is van toepassing.

Partijen regelen hun geschillen bij voorkeur in der minne. Zij laten voorafgaand aan elke procedure bij voorkeur de zaak oproepen tot minnelijke schikking voor de rechtbank of voor een daartoe bevoegde instantie bij de Orde van advocaten.

Indien de cliënt van mening is dat de advocaat ten aanzien van de verwerking van de persoonsgegevens op onrechtmatige wijze gehandeld heeft, of niet of op onvoldoende wijze tegemoetgekomen is aan het (de) aan de advocaat gerichte verzoek(en), kan de cliënt klacht indienen bij de nationale gegevensbeschermingsautoriteit.

Dat kan via de volgende contactgegevens:

Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer
Drukpersstraat 35, 1000 Brussel

Dit voorstel van model dient aangepast te worden aan de concrete omstandigheden.

+32 (0)2 274 48 00

+32 (0)2 274 48 35

commission(at)privacycommission.be

Aldus opgemaakt te.....op .....in zoveel exemplaren als er partijen zijn met onderscheiden belang.

Elk van de partijen erkent een door alle partijen getekend exemplaar ontvangen te hebben.

